

INDEX CAPITUM LIBRI DUODECIMI

DE TRINITATE.

CAP. I. Quid sit Missio.	CAP. IV. De Missione visibili, et invisibili.
CAP. II. Quæ personæ mittantur.	CAP. V. De Missione invisibili.
CAP. III. Quæ personæ mittant alias.	CAP. VI. De Missionibus visibilibus.

LIBER DUODECIMUS.

DE MISSIONE DIVINARUM

PERSONARUM.

Opera Trinitatis ad extra esse indivisa.—Explicuimus hactenus prædicata omnia propria, seu notionalia, quæ divinis personis secundum se et ad intra, atque adeo ex æternitate conveniunt: solum superest explicandum prædicatum notionale, si quod est, quod de illis dicatur ex tempore, et cum relatione ad creaturas, fundata in aliqua mutatione ad extra facta in ipsis creaturis. Nihil enim potest de Deo, vel divina persona ex tempore dici, nisi per denominationem aliquam extrinsecam a mutatione vel inceptioe creaturæ, ut nunc suppono. Sunt autem multa prædicata, quæ hoc modo dicuntur de divinis personis ex tempore, ut creare, dominari, esse creatorem, Dominum, et similia; tamen hæc non sunt notionalia, nec pertinent ad præsentem tractatum, quia non conveniunt personis ratione proprietatum, sed ratione unius naturæ, et ita omnibus inseparabiliter conveniunt, ut de creatione attingit divus Thomas, 1 part., quæst. 45, art. 6. Estque eadem ratio de cæteris, ut explicare tra-

dunt Concilium Lateranense, in capite *Firmiter*, et capite *Damnamus*, de summa Trinitate et Fide Catholica, et sexta Synodus, actione 4, in epistola Agathonis papæ, et in synodica suggestionem centum viginti quinque Episcoporum ibidem relata et confirmata in actione 17. Item Concilium Toletanum 6 et 11, in principio. Ex quibus sumptum est illud Catholicum dogma, *Opera Trinitatis ad extra sunt indivisa*. Quod late explicat Dionysius, capite secundo, de Divinis nominibus, ostendens, hæc nomina, quæ ab operibus sumuntur, communia esse et quasi essentialia ratione fundamenti, quod in personis habent, quia semper est unum et idem in illis, scilicet, unus intellectus, una voluntas libera, una potentia. Ut late etiam tractat Augustinus, libro sexto, de Trinitate a principio, et supra libro quarto satis multa de hac veritate ac vera unitate diximus.

Omissis ergo his prædicatis communibus et quasi essentialibus, sola missio a theologis ponitur inter prædicata notionalia, licet ex tempore

de divinis personis dicatur, et hac ratione de illa disputarunt, in fine hujus materiæ, D. Thomas, 1 part., quæst. 43, Alensis, 1 part., a q. 71 usque 74, reliqui scholastici cum Magistro, in 1, dist. 14 et 15, Marsilius, quæst. 17 et 18. Duo vero sunt hujus disputationis præcipua capita, scilicet, quid sit missio et quotuplex: unde constabit, quomodo divinis personis tam active quam passive conveniat, quomodo etiam alicui personæ proprie conveniat respectu alterius. Tandemque de variis missionibus personarum, quas factas esse legimus, et præsertim de aliquibus, quæ principaliores sunt, aliquid dicemus.

CAPUT I.

QUID SIT MISSIO DIVINARUM PERSONARUM.

1. *Personas mitti supponitur.*—Supponimus tanquam certum, divinas personas mitti, ita enim sæpe loquitur Scriptura, Joannis, octavo: *Ego et qui misit me Pater*; et decimo quinto: *Quem ego mittam vobis a Patre*, et alia statim referam. Est ergo in divinis personis missio, nam ab illa denominatur persona missa. Sicut autem distinguitur origo in activam et passivam, ita etiam potest missio distingui, nam omni passioni cum proportionem respondet actio; et missum, ac mittens correlativa sunt.

2. *Missio activa et passiva.*—Ut autem explicemus, quid sit missio tam activa, quam passiva, proprietates hujus vocis declaranda est. Nam missio in hominibus significat motionem, aut regressum alicujus ab aliquo, in ordine ad aliquem terminum, vel locum, aut effectum, quæ motio inter homines fit per imperium, vel consilium, vel per impetum, sicut dicitur mitti lapis, vel sagitta. Hæc autem missio cum hac proprietate sumpta habet admixtas plures imperfectiones, scilicet mutationem rei missæ, et sæpe etiam mittentis, et separationem unius ab alio secundum locum. Certum est ergo (ut notarunt Athanasius, oratione in illud: *Deus de Deo*, circa finem, et Augustinus, 2, lib. de Trinit., a cap. 5, et alii Patres frequenter) non attribui personis divinis missionem cum hac proprietate, ut hæretici intellexisse videntur, ex missione colligentes imperfectionem aliquam in persona missa, cujus oppositum in superioribus ostensum est, et ex Scriptura, et Patribus statim constabit. Tribuitur ergo missio divinis personis per quamdam metaphoram, seclusis imperfectionibus.

3. *Dupliciter persona denominatur missa.*—Est autem advertendum secundo, divinam personam dupliciter denominari missam, primo ratione assumptæ naturæ per communicationem idiomatum, secundo, ut divina ipsa persona secundum se mitti etiam dicatur. Significavit hanc distinctionem, Augustinus, 4 de Trinit., capite 20, dicens: *Non tantum dicitur missus Filius, quia Verbum caro factum est, sed etiam verbum est missum, ut caro fieret.* Significavit etiam Cyrillus, lib. 4, in Joannem, cap. 42, dicens: *Non servilis hæc missio est, quamvis ita dici possit, quia formam servi accepit, sed mittitur etiam, ut Verbum ex mente, et splendor ex sole*, in quo significat, missionem attributam Christo ut homini, et per communicationem idiomatum Verbo, posse esse propriam, et cum imperfectionibus, quæ humanitati non repugnant, et circa illam tantum versantur, sic enim Christus, et Verbum dicitur moveri localiter, ascendere, et descendere: at vero missionem attributam immediate divinæ personæ non posse sumi cum hac proprietate, sed significare egressum unius personæ ab alia secundum aliquam operationem, seu aliquem effectum, seclusis imperfectionibus. Sic tribuitur missio Spiritui sancto, non enim potest tribui ratione assumptæ naturæ cum in illo nulla sit. Sic etiam dicitur Filius missus, et factus ex muliere ad Galatas, quarto. Et eodem modo de se loquitur Christus, Joann. 5, dicens: *Ut omnes honorificent Filium, sicut honorificant Patrem: qui non honorificat Filium, non honorificat Patrem, qui misit illum.* Ubi ex missione colligitæqualitatem; tantum abest, ut imperfectionem, vel inferioritatem indicet, ut notavit Hilarius, 9, de Trinit., satis a principio.

4. *Quid sit missio?*—*Opinio prima.*—Ex hoc vero intulerunt aliqui (ut refert Magister, in 1, dist. 15) missionem nihil aliud esse, quam ipsam processionem unius personæ ab alia, ita ut sicut arbor dicitur mittere flores, sic Pater dicatur mittere Filium, generando illum. Sed licet hi aliquid verum dixerint, non satis rem explicarunt, quia processio est æterna, missio temporalis, juxta illud, *Postquam vero temporis, misit Deus Filium suum*, ad Galatas, quarto, et illud: *Vos autem baptizabimini Spiritu sancto non post multo hos dies.* Ergo necesse esse, ut missio aliquid addat præter æternam processionem. Unde Augustinus, dicto lib. 4, de Trinit., cap. 20, inquit: *Non eo ipso quod de Patre natus, missus dicitur Filius, sed vel ea, quod apparuit huic mundo Verbum caro*

factum, vel quod ex tempore cujusque, mente percipitur, sicut scriptum est, mitte illam, ut mecum sit, et mecum laboret, Sapientiae, septimo.

5. *Opinio secunda Magistri.* — Propter hoc autem Magister in primo, distinctione decima quinta, in contrarium extremum inclinatur, dicens, missionem nihil aliud esse, quam operationem alicujus temporalis effectus, quia missio temporalis est, et ex tempore denominatur personam. Hanc sententiam secutus est divus Thomas, ibi quaestione tertia, articulo primo, cum hac limitatione, ut missio dicatur temporalis actionem, quatenus est a persona procedente ab alia, vel eam, ut sic, manifestat. Idem tenent Bonaventura, dicta distinctione decima quinta, prima parte, quaestione tertia et quarta, Scotus et Gabriel, distinctione decima quarta, Marsilius, primo, quaestione decima octava, et favet Augustinus, secundo, de Trinitate, dicens: *Hæc operatio visibiliter expressa, et oculis oblata mortalibus, missio Spiritus sancti dicta est,* et libro quarto, capite vigesimo, *Sicut natum esse est Filio, quod a Patre sit.* Verumtamen hæc etiam sententia, vel in rigore falsa, vel diminuta saltem est, quia nec accommodat metaphoram missionis, sic enim potius effectus productus diceretur missus, quam divina persona, neque etiam explicat egressum missi a mittente, quem verbum mittendi importat. Unde fieret, quamcumque personam mitti, et mittere se, et aliam eo ipso, quod talem effectum producit, quod consequenter concedit Magister de Filio, et Spiritu sancto: de Patre autem non audeat concedere, quod mittatur propter Augustini auctoritatem, nullam autem rationem reddit: divus Thomas vero aliquam reddit, quam postea attingemus. Alii tandem distinguunt de missione propria, et impropria. Sed de hac distinctione dicemus infra, nunc de propria tantum missione tractamus.

6. *Vera resolutio.* — Dicendum est ergo, Missionem divinæ personæ, esse processionem ejus cum habitudine, seu connotatione temporalis effectus. Hæc est divi Thomæ sententia, articulo primo, secundo, et tertio, sequitur Durandus, in primo, distinctione decima quinta, Cajetanus, dicto articulo primo, et octavo, Ferrariensis, quarto, contra Gentes, capite vigesimo tertio. Et prior pars de processione æterna sumitur ex Augustino, tertio, contra Maximinum, capite 14, quatenus dicit: *Missio non est inæqualitas substantiæ, sed ordo naturæ: et quarto de Trinitate, capite vigesimo. Filius mittitur, non quia minor, sed quia ema-*

natio quadam claritatis Dei sincera. Expresse id docet Gregorius, homil. 26, in Evangelio, Beda, lib. 2, homiliarum, homil. 2, Hilarius 8, de Trinitate, ait: *Spiritum sanctum mitti a Filio nihil esse aliud, quam ab illo accipere.* Denique Cyrillus supra, et lib. 12, Thesauri, cap. 5, sic ait, *Missum se Filius a Patre dicit, non mutatione locorum, sed sicut calorem ab igne, vel splendorem a lumine.* Ratio etiam est clara (quæ ex eisdem testimonium colligitur) quia missio includit egressum missi a mittente, inter divinas autem personas non est egressio, nisi secundum processionem, ergo necesse est, missionem personæ illius esse processionem.

7. Secunda pars probata relinquitur ex dictis contra priorem opinionem Magistri, et utraque confirmatur ex duabus conditionibus missionis, nam debet esse notionalis, alias non distingueretur ab attributis communibus: et cum respectu temporali ad extra, alias non distingueretur a notionibus mere internis, et æternis, ergo ratione prioris conditionis necesse est, ut includat internam processionem, ratione vero posterioris conditionis addat temporalem effectum. Quod egregie declaratur ex verbis Christi Domini, Joannis 16: *Exivi a Patre, et veni in mundum.* Nam ille exitus per divinam processionem fuit, ut exponit ibi Augustinus, tract. 102, et Hilarius libro 9, de Trinitate. Non tamen habuit rationem missionis, donec in tempore Filius venit in mundum.

8. *Missio cur temporalis.* — Et ob hanc causam (ut Magistro respondeamus) non repugnat, missionem esse temporalem, quamvis includat processionem æternam, nam si ex re æterna, et temporali aliquid in tempore coalescit, compositum illud temporale est, ad hunc autem modum se habet missio. Quod ita etiam explicatur, nam hæc missio non dicit tantum exitum a mittente, sed includit etiam (ut sic dicam) perventionem ad terminum, seu effectum: quia ergo effectus in tempore fit missio absolute temporalis est, ut recte D. Thomas et alii docuerunt. Unde tandem intelligitur, missionem duas relationes importare in divinis, unam realem missi ad mittentem, quæ non est alia a proprietate personæ missæ. Et ideo recte dicunt theologo, non esse in missione aliam processionem præter æternam, Bonaventura, 1, dist. 14, art. 2, quaest. 2, Durandus, quaest. 2. Alia relatio est ad creaturam, hæc est rationis, et non auget proprietates, nec processionem: tamen, quia temporalis est, missio etiam temporalis est.

CAPUT II.

QUIBUS DIVINIS PERSONIS MITTI CONVENIAT, ET AN PATER MITTI POSSIT.

1. *Pater non mittitur.* — Omnes personæ veniunt. — Ex dictis in præcedenti capite facilem resolutionem habet proposita quaestio. Nam imprimis certum videtur personam improducendam, ut Patrem, mitti non posse, ut recte tradit Augustinus 4, de Trin., cap. 20. Probo, quia missio involvit originem, vel illam principaliter dicit, ergo mitti passive involvit passivam originem, ita ut mitti sit: *Procedere cum relatione ad terminum, ad quem mitti dicitur,* ergo persona, quæ non procedit, non potest mitti. Unde Augustinus 2, de Trin., cap. 5, adnotavit, de Patre nunquam in Scripturis legi, quod mittatur. Potest quidem Pater dici venire, juxta illud Joan. 14: *Ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus,* utique Pater, et ergo, præcesserat enim: *Et Pater meus diligit eum.* Nam verbum *venire* non dicit respectum ad alium, a quo proveniat ille adventus, verbum autem *mitti* dicit hujusmodi respectum, ideo personæ omnes venire dici possunt, non tamen omnes mitti, ut notavit Athanasius in Epistola ad Serapionem: ubi significat, nunquam unam personam venire sine aliis, quia veniunt per operationem (ut infra dicemus) et opera Trinitatis ad extra sunt indivisa, mitti autem unam personam, licet non mittantur omnes, quia non omnes procedunt.

2. *Omnes donantur.* — Deus se donat. — Et eadem ratio est de Verbo *dandi*, vel *donandi*, nam in aliqua propria significatione potest Pater dici donari, licet non possit dici mitti. Quia verbum etiam *dandi*, vel *donandi* non dicit necessario respectum realem ad eum, qui donat, ut in quarto capite præcedentis libri adnotavi. Nec refert, quod in Scriptura sacra nunquam legamus expresse, Patrem donare, aut dare se ipsum, satis est enim, quod in simili habeatur in Scriptura; tum quia dicitur venire et manere in nobis; tum etiam quia Deus charitas est, quam charitatem donat nobis Pater sufficit etiam, quod urgenti ratione ex sacris litteris colligatur, nam ex Scriptura habemus, divinam personam esse donabilem, seu dabilem, ergo ex hac parte repugnat Patri dari. Nec vero repugnat ex parte habitudinis ad donantem, quia hæc potest esse reflexiva (ut ita loquar) sed identitatis, unde potest ali-

quis donare se ipsum, si sit omnino liber ut maxime est Pater. Hic intelligimus, hæc verba *veniendi, dandi, aut donandi* in dicta significatione non esse notionalia, sicut verbum *mittendi*, sed magis esse quasi essentialia, vel potius transcendentalia, quia et communia sunt omnibus personis, et huic Deo secundum se, ut a relationibus abstrahit, possunt convenire. Nam Deus se donat nobis secundum essentialia et personalia, et licet intelligeremus in DEO unam personam tantum, illa esset sufficiens, ut ad nos veniret, et se nobis daret, mitti autem non posset.

3. *Objectio.* — Objicies, quia Verbum mittit se ipsum, teste Augustino, 2 lib. de Trinitate, cap. 5, quem imitatur Concilium Toletanum 11, in Confessione fidei, imo ita loquitur Higinus papa, Epist. 1. decret, ergo et Pater potest mittere se ipsum. Patet consequentia, quia si Verbum mittit se, ergo *missum* non necessario dicit relationem realem ad mittentem: hoc autem admissio, nihil est, cur Pater non possit se ipsum mittere. Respondeo, Higinium id dixisse solum de missione Verbi per incarnationem, de hac enim ibi loquebatur. Unde loquuntur de Christo secundum diversas naturas, ita ut quatenus homo dicatur missus a se ipso, ut Deus est. Sic enim ibidem ait Augustinus, Filium ut hominem esse minorem, non solum Patre, sed etiam se ut Deo. Atque hoc modo est vera locutio etiam in sensu proprio, existimo enim ad relationem realem ex parte naturæ creatæ, sufficere distinctionem secundum naturam, etiamsi persona eadem sit, ut alibi dixi. Hæc autem missio Christi ut hominis non est illa, de qua nunc loquimur, ut supra declaravi, nec potest hac ratione persona Patris mittere se, cum non assumpserit naturam, in qua mitti possit illo modo.

4. Hanc autem fuisse Higinii mentem, clarum est, quia solum intendit ostendere, Christum venisse, ut verum Deum, loquiturque de missione rigorosa, quæ fit cum aliqua mutatione, et sic negat, Christum ut Deum fuisse missum ab aliquo etiam a Patre, ut hominem vero fuisse missum non solum a Patre, sed etiam a se. Augustino vero non facile accommodatur hic sensus: quia inde tantum probat, Verbum se ipsum misisse, quia fecit simul cum Patre incarnationem, per quam missum est. Sic autem non dicitur Verbum missum ut homo, sed ut est talis persona divina. Unde dici potest, esse improprie usum Augustinum verbo *mittendi*, pro eo, quod est efficere effectum, ratione cujus Filius dicitur missus. Ait enim

ibidem Augustinus, eo ipso Filium fuisse missum, quo factus est caro, juxta illud ad Galatas 4, *Misit Deus Filium suum factum ex muliere*. Quia ergo Filius fecit se ipsum carnem, ideo dicit misisse se. Facilius tamen concluderet, dedisse se, aut venisse ad humanitatem, neque aliud probatur ex indivisibili, seu inseparabili operabili operatione Patris, et Filii. Sed de illo usu verbi *mittendi* plura in capite sequenti. Hic vero addo, etiam secundum illum modum non extendi verbum *mittendi* ad Patrem cum reflexione supra se, ita ut dicatur mittere se; neque enim apud Augustinum, vel alium gravem auctorem talis locutio reperitur. Et ratio reddi potest, quia quoties Verbum se donat, mittitur proprie ab aliquo, scilicet a Patre, unde efficiendo donationem sui efficit saltem id, quod est missio, quasi materialiter sumptum, et ideo quodammodo intelligi potest, licet satis improprie, quod se mittat: Pater autem, dum venit, aut se donat, a nullo proprie mittitur, et ideo nullo modo efficit missionem, nec se mittit, etiam improprie.

5. Dico secundo. Filius, et Spiritus sanctus, mitti possunt. Est res certa ex Scriptura, ut principio capitis præcedentis notavi, et addi potest de Filio illud ad Galatas proxime citatum, *Misit Deus Filium suum*, et de Spiritu sancto illud Joannis 14: *Quem mittet Pater in nomine meo*. Ratio autem est, quia in utraque illarum personarum potest esse vera habitudo ad mittentem propter relationem originis. Dices. Quid refert processio ad intra ad externum effectum, ut propter illam processionem possit dici persona procedens mitti, quando talem effectum operatur, vel se ipsam donat? Respondeo, per processionem accipere personam procedentem, et potestatem operandi, et auctoritatem se constituendi novo modo alicui, quia accipit omnipotentiam, et liberam voluntatem ab eo a quo procedit. Mitti autem nihil aliud est, quam ire vel venire ad aliquem locum per virtutem alterius, impressam aliquo modo ei, qui mitti dicitur, ut inter homines imprimitur per imperium, vel consilium: rebus autem irrationalibus per aliquem impetum, vel contractum. In divinis autem hæc, quæ imperfecta sunt, locum non habent, sed per naturalem productionem communicatur, et quasi imprimitur illa virtus, et ideo talis processio per Verbum mittendi optime importatur. Sicut Christus dixit de Spiritu sancto: *Non loquetur a semetipso, sed quaecumque audiet, loquetur*. Ubi processionem ipsam auditionem. Et de se dixit: *Mea doctrina non est*

mea, sed ejus, qui misit me, quod probabiliter cum Augustino, et aliis intelligimus dictum, propter communicationem doctrinæ per essentiam, quam per generationem accipit Filius. Sicut ergo persona procedens dicitur audire, et discere per æternam processionem, ita potest dici mitti, sed illa dicuntur ex æternitate, quia non connotant actuale effectum ad extra, sicut Verbum mittendi denotat.

6. *Obiectio*.—Dices. Ut unus homo mittat alium, non satis est dare virtutem eundi, sed necesse est, imprimere illi aliquo modo voluntatem eundi, seu impellere illum, ut eat. Alias ubicumque iret Filius inter homines, diceretur Pater ejus mittere illum, quia dedit illi virtutem eundi, quod tamen non ita est, sed oportet, ut impellat illum aliquo modo, dando illi voluntatem eundi per imperium, vel consilium, aut preces, etc. Ergo in divinis, ut persona non satis est, quod producat, quia per productionem non dat alteri voluntatem eundi, sed solam potestatem. Nam potestas naturalis est, voluntas autem libera: unde potestatem, et voluntatem quasi in actu primo, seu indifferenter in ordine ad externa objecta, dat persona producens personæ productæ; voluntatem autem liberam illi non dat, imo illam habet æque primo persona procedens cum persona producente, ergo non satis est, quod persona producat, ut mittere dicatur. Et in hoc est differentia inter doctrinam, et missionem, quod scientia naturalis est, et ideo per productionem necessario communicatur, quod est verum suo modo etiam de illa scientia, quæ maxime videtur libera, ut est scientia visionis, quia in se non est libera, sed tantum ex parte objecti, tamen objecto posito in esse scibilis, statim necessario repræsentatur per scientiam naturalem, et ideo secundum illam merito dicitur scire, et audire persona procedens a producente. At terminus missionis (ut sic dicam) liber omnino est, et in eo est omnino sui juris, et dominii (ut ita loquar) persona procedens, et ideo, ut dicatur mitti talis persona, quando libere venit, non videtur satis quod accipiat potestatem a producente, cum non accipiat liberam voluntatis suæ determinationem.

7. *Responsio*.—Respondeo primo, divinas personas ita inter se comparari in ordine ad decreta libera, ut non possit una aliquid velle, quin id velit quælibet alia, et nihilominus quælibet earum est liberrima in volendo, quia non determinatur ab alia, sed omnes simul se determinant per unicam, quam communem ha-

CAPUT III.

QUENAM PERSONA POSSIT ALIAM MITTERE.

bent, voluntatem. Unde in his decretis liberis formaliter, et in se spectatis, verum sine dubio est, non servari ordinem originis, sed omnes personas simul, quasi uno impetu (ut me explicem) sese libere determinare ad hoc, vel illud objectum ad extra sine ulla sui mutatione. Nihilominus tamen propter ordinem originis, quem inter se habent, intelligitur persona producens primario velle, quidquid omnes volunt, non solum quia persona procedens habet a producente illummet actum quoad totam suam realitatem, quo libere vult, sed etiam quia ex vi originis intelligitur persona procedens accipere illum actum cum tali concordia ad personam producentem, ut necessario voluntura sit, quidquid altera voluerit. Unde etiam in exhibenda ipsa libera determinatione (nostro loquendi, et intelligendi more) intelligitur persona prior origine habere quasi primarias partes respectu alterius origine posterioris, nam illa, quæ non est ab alia, semper intelligitur esse quasi fons illius determinationis, atque hoc satis est, ut etiam quoad voluntatem eundi dicatur mittere.

8. Exemplum optimum est in productione Spiritus sancti, quæ licet sit æque primo et immediate a Patre et Filio, nihilominus Pater intelligitur esse quasi primarius auctor ejus, in quantum non solum per se, sed etiam per Filium spirat, et ipse Filius a Patre habet amorem illum, per quem spirat. Et ideo ipsemet Filius Patri attribuit, quod ipse mittat Spiritum sanctum cum ait, *Cum veneret Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre*. Unde addo et fortasse proprius et clarius, quoties Filius et Spiritus sanctus ad nos veniunt, venire ex naturali propensione bonitatis suæ, et ex prudentissimo consilio sapientiæ suæ, quod totum habent a Patre, et Spiritus sanctus habet etiam a Filio, atque hoc satis est, ut dicatur persona procedens habere a producente voluntatem liberam veniendi, etiamsi non habeat ab illa decretum liberum quoad ipsam formalem determinationem, quia satis est, quod habeat propensionem ad illud per acceptam bonitatem et sapientiam. Nam inter homines, cum unus alium mittit, non imprimit illi immediate voluntatem eundi, aut physicam determinationem voluntatis suæ ad illum actum, sed satis est, quod tribuit moralem impulsus per imperium vel consilium.

1. *Resolutio*.—Resolutio est facilis ex dictis. Dico ergo primum. Omnis persona producens potest etiam mittere, atque illa sola, et ita Pater et Filius possunt mittere, Spiritus sanctus autem non potest mittere. Probantur omnia ex illo principio, quod missio divinæ personæ includit processionem, per quam persona missa accipit virtutem et auctoritatem operandi, seu faciendi id, ad quod mittitur. Unde argumentor in hunc modum. Omnis persona divina producens aliam, dat illi virtutem et inclinationem eundi aliquo eo modo, quo ire potest, scilicet, per operationem, vel aliam unionem ad aliquam creaturam, ergo potest mittere illam. E contrario vero persona, quæ non producit, non dat hujusmodi virtutem, vel auctoritatem alicui personæ, ergo nullam potest mittere.

2. Potest vero hic objici: nam sequitur etiam homines posse mittere personas divinas imprimendo eis (ut ita loquar) affectum veniendi, licet facultatem non tribuant, quod non semper necessarium est, ut unus alium mittat, sed primum sufficit, ut inter homines constat. Sequela probatur, quia per operationem saltem potest voluntatem ejus inclinare, ut veniat, quin potius etiam ipsum Patrem posset hoc modo mittere. Alio item modo posset dici de ministro, quod mittat Spiritum sanctum, cum absolvit, vel cum confirmat, quia dat illum, non autem dat, nisi quatenus exhibendo talem actum, movet Spiritum sanctum, ut veniat. Quamvis enim voluntas Spiritus sancti non possit habere propriam causam, talem potest habere rationem, quatenus ex prævisione alicujus effectus, vel actus determinatur ad aliquid volendum, vel faciendum. Et quia ex promissione Christi est infallibile, ut exercente sacerdote talem actum, datur Spiritus sanctus juxta illud Act. 8: *Cum videret autem Simon, quia per impositionem manus Apostolis daretur Spiritus sanctus*. Si ergo per actionem hominis datur Spiritus sanctus, ergo talis homo dat Spiritum sanctum, item Episcopus, cum alium sacris ordinibus initiat, dicit in persona Christi. *Accipite Spiritum sanctum*, verba autem sacramentalia efficiunt, quod significant: ergo homo dat Spiritum sanctum, ergo mittit illum, quia facit illum venire ad homines, et hoc est mittere,